

(๓๑)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ ๕๕๙/๒๕๖๐

คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๔๗/๒๕๖๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์

วันที่ ๒๐ เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๑

ความอาญา

{	ระหว่ง	พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด	โจทก์
		จำสืบเอกอภิชาติ พงษ์สวัสดิ์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ลหุโทษ

จำเลย อุทธรณ์คำพิพากษา ศาลแขวงปทุมวัน

ลงวันที่ ๑๙ เดือนธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

สำเนาถูกต้อง

ศาลอุทธรณ์รับวันที่ ๑๖ เดือนมีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

(นายสงวน สิริค้ำจัย)

เจ้าพนักงานศาลยุติธรรมชำนาญการ

๓ 1 พ.ค. 2561

/ โจทก์ฟ้องว่า

(๓๑ พ.)

- ๒ -

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบ
แห่งชาติได้ออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามชุมนุม
ทางการเมือง ซึ่งห้ามมิให้ผู้ใดมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่
๕ คนขึ้นไป โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ
กฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อให้สถานการณ์วุ่นวายกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ต่อมา
เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลากลางคืนหลังเที่ยง จำเลยกับพวกอีกประมาณ
๕๐๐ คน ที่หลบหนียังไม่ได้ตัวมาฟ้อง มั่วสุมและชุมนุมคัดค้านการทำการรัฐประหารของ
คณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยจำเลยกับพวกชูป้ายข้อความว่า “ไม่ยอมรับอำนาจเถื่อน”
คำทอ โห่ร้องเจ้าหน้าที่ที่รักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณหอศิลปวัฒนธรรมแห่ง
กรุงเทพมหานคร และปลุกระดมกลุ่มผู้ชุมนุมให้ร่วมชุมนุมมากขึ้น อันเป็นการชุมนุม
มั่วสุมทางการเมือง และเป็นการฝ่าฝืนประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่
๗/๒๕๕๗ มีลักษณะเพื่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง เจ้าพนักงานตำรวจจึงสั่งให้
จำเลยกับพวกเลิกชุมนุมและมั่วสุมทางการเมือง อันมีลักษณะก่อให้เกิดความวุ่นวาย
ในบ้านเมืองดังกล่าว แต่จำเลยกับพวกก็ไม่เลิกการชุมนุมและมั่วสุมทางการเมือง ทั้งนี้

/ เพื่อก่อให้

(๓๑ พ.)

- ๓ -

เพื่อก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง อันเป็นการฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
โดยไม่มีเหตุและข้อแก้ตัวอันสมควร เหตุเกิดที่แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๘, ๑๑ ประกาศ
คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมือง ประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๙๐, ๒๑๕ วรรคแรก, ๒๑๖ และ ๓๖๘ วรรคแรก

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว วินิจฉัยว่า การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย

โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า การสอบสวนชอบด้วยกฎหมายแล้ว โจทก์

มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและให้ศาลชั้นต้นพิพากษาใหม่

ตามรูปคดี

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามคำสั่งหัวหน้า

คณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและ

/ ความมั่นคง

(๓๑ พ.)

- ๕ -

ความมั่นคงของชาติ (ที่ถูกล ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕
 วรรคแรก การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท
 ให้ลงโทษตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง
 การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ (ที่ถูกล ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง)
 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐
 จำคุก ๒ เดือน และปรับ ๖,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี
 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ (ที่ถูกล ที่แก้ไขใหม่) หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับ
 ให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ (ที่ถูกล ที่แก้ไขใหม่) ข้อหาอื่น
 นอกจากนี้ให้ยก

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความ
 ไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คณะรักษา
 ความสงบแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยกองทัพบก กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพเรือ
 กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

/ ผู้บัญชาการ

(๓๑ พ.)

- ๕ -

ผู้บัญชาการทหารบก เข้าควบคุมอำนาจในการปกครองประเทศ จากสถานการณ์
ความขัดแย้งทางการเมืองที่ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
เขตปริมณฑล และพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศในหลายพื้นที่ แต่รัฐบาลที่บริหารประเทศ
อยู่ในขณะนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้เป็นผลสำเร็จได้ ตามประกาศคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ
วันเดียวกันนั้นพลเอกประยุทธ์หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกประกาศ
คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕/๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดชั่วคราวของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามชุมนุมทางการเมือง
และฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ต่อมาวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ก่อนเกิดเหตุจำเลยรับทราบข่าวจากการส่งต่อ
ข้อความทางเฟซบุ๊กว่าจะมีการรวมตัวกันชุมนุมที่บริเวณหน้าหอศิลป์วัฒนธรรม
แห่งกรุงเทพมหานครที่เกิดเหตุ เพื่อแสดงความไม่เห็นด้วยกับการเข้าควบคุมอำนาจ
การปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และในวันเวลาและสถานที่
เกิดเหตุตามฟ้องจำเลยเข้าร่วมการชุมนุมดังกล่าวที่มีผู้ชุมนุมเกินกว่า ๑๐ คน

/ โดยจำเลย

(๓๑๑ พ.)

โดยจำเลยนำกระดาษที่เตรียมไว้มีข้อความว่า “ไม่ยอมรับอำนาจเถื่อน” ชูประท้วง
 ไม่เห็นด้วยกับการเข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ และเจ้าหน้าที่ทหาร
 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยได้ควบคุมตัวจำเลยไว้ตามสำเนาบันทึก
 การควบคุมตัวเอกสารหมาย จ.๔ แล้วนำส่งตัวจำเลยต่อร้อยตำรวจโทชลิต มณีพราว
 พนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามดำเนินคดีนี้ ชั้นสอบสวนจำเลยให้การ
 ปฏิเสธตามสำเนาบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาเอกสารหมาย จ.๑๓ คดีมีปัญหาต้อง
 วินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามคำพิพากษา
 ศาลชั้นต้นหรือไม่

จำเลยอุทธรณ์ในประการแรกว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเนื่องจาก
 การสอบสวนคดีนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เห็นว่า ปัญหาในเรื่องอำนาจสอบสวนและ
 อำนาจฟ้องของโจทก์นั้น ศาลอุทธรณ์ได้เคยวินิจฉัยปัญหานี้มาแล้วในชั้นที่โจทก์
 อุทธรณ์ ว่าพนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามมีอำนาจสอบสวนและโจทก์
 มีอำนาจฟ้อง และได้พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิพากษาใหม่
 ตามรูปคดี ดังนั้น การที่จำเลยยกปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องดังกล่าวอุทธรณ์ขึ้นมาอีก

/ จึงเป็นการ

○ (๓๑ พ.)

- ๗ -

จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาชี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๑๔๔ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔ ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัย

จำเลยอุทธรณ์ในประการที่สองว่า การเข้าควบคุมอำนาจการปกครอง
ประเทศของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมิใช่
การได้มาซึ่งอำนาจการปกครองตามวิถีทางในระบอบประชาธิปไตยตามบทบัญญัติ
ของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พลเอกประยุทธ์จึงไม่อยู่ในฐานะ
รัฐาธิปัตย์ที่จะออกประกาศมาบังคับใช้โดยไม่ผ่านความยินยอมของประชาชนได้
และเป็นการออกประกาศโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗
มาตรา ๒ ที่บัญญัติให้การประกาศกฏอัยการศึกที่ราชอาณาจักรจะกระทำได้อต้องมี
พระบรมราชโองการ ทั้งเป็นการประกาศโดยบุคคลที่ไม่มีอำนาจและไม่มีการประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่อง
ห้ามการชุมนุมทางการเมืองจึงไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายโดยชอบ ศาลอุทธรณ์

/ โดยมติ

(๓๑ พ.)

- ๘ -

โดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ของประเทศไทยก่อนที่
 คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศนั้น เป็นที่
 รับรู้กันโดยทั่วไปตามที่ปรากฏในคำปรารภของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ว่า ได้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นใน
 กรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียงต่อเนื่องเป็นเวลานาน จนลุกลามไปสู่แทบทุก
 ภูมิภาคของประเทศ ประชาชนแตกแยกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ขาดความสามัคคีและมีทัศนคติ
 ไม่เป็นมิตรต่อกัน บางครั้งเกิดความรุนแรง ใช้กำลังและอาวุธสงครามเข้าทำร้าย
 ประหัตประหารกัน สวัสดิภาพและการดำรงชีพของประชาชนไม่เป็นปกติสุข การพัฒนา
 เศรษฐกิจและการเมืองการปกครองชะงักงัน กระทบต่อการใช้อำนาจในทางนิติบัญญัติ
 ในทางบริหาร และในทางตุลาการ การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นผล นับเป็นวิกฤติการณ์
 ร้ายแรงที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน แม้รัฐจะแก้ไขปัญหาด้วยกลไกและมาตรการทางกฎหมาย
 เช่น นำกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในภาวะต่าง ๆ มาใช้บังคับ
 ยุบสภาผู้แทนราษฎรและจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป และฝ่ายที่ไม่ได้เป็นคู่กรณี เช่น
 องค์กรธุรกิจภาคเอกชน องค์กรตามรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง กองทัพ และวุฒิสภา

/ ได้พยายาม

(๓๑ พ.)

- ๙ -

ได้พยายามประสานให้มีการเจรจาปรองดองกัน แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ กลับจะเกิด
ข้อขัดแย้งใหม่ในทางกฎหมายและการเมือง เป็นวังวนแห่งปัญหาไม่รู้จักจบสิ้น
คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงจำเป็นต้องเข้ายึดและควบคุมอำนาจการปกครอง
ประเทศเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ดังกล่าว และแม้การกระทำของคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติในเบื้องต้นจะมีลักษณะเป็นการให้ได้ว่าซึ่งอำนาจในการปกครอง
ประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้นดังที่จำเลยอุทธรณ์ก็ตาม แต่เมื่อคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง
การควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ ขอให้ประชาชนทุกคนอยู่ในความสงบ
ดำเนินวิถีชีวิต และประกอบอาชีพต่อไปตามปกติ ให้ข้าราชการทุกกระทรวง
ทบวง กรม ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการดังที่เคยปฏิบัติ
สำหรับข้าราชการ ทหาร ตำรวจ อาสาสมัคร และเจ้าหน้าที่ส่วนราชการต่าง ๆ
ที่มีอาวุธเพื่อใช้ในราชการของหน่วย ห้ามเคลื่อนย้ายกำลังและอาวุธโดยเด็ดขาด
เว้นแต่จะได้รับคำสั่งจากหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่เพียงผู้เดียว

/ สถานการณ์

(๓๑ พ.)

- ๑๐ -

สถานการณ์บ้านเมืองของประเทศไทยในขณะนั้น ก็คลี่คลายเข้าสู่ความสงบเรียบร้อย
 ไม่มีการต่อต้านขัดขืนจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ตลอดจนหน่วยงานหรือ
 องค์กรใด ๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน หรือแม้แต่คณะรัฐบาลที่รักษาการอยู่ใน
 ขณะนั้น ก็ไม่อาจโต้แย้งขัดขวางการกระทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศ
 และบริหารราชการแผ่นดินของคณะรักษาความสงบแห่งชาตินับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา
 อันถือเป็นการใช้กำลังยึดอำนาจเปลี่ยนแปลงรัฐบาลตามนัยของระบอบแห่งการ
 รัฐประหารได้เป็นผลสำเร็จแล้ว คณะรักษาความสงบแห่งชาติย่อมมีอำนาจที่จะ
 ออกประกาศหรือคำสั่งใดๆ อันถือเป็นกฎหมายตามระบอบแห่งการรัฐประหารมาใช้
 ในการบริหารประเทศชาติเพื่อให้ตั้งอยู่ในความสงบเรียบร้อยและดำเนินไปอย่าง
 เป็นปกติสุขต่อไปได้ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก
 พ.ศ. ๒๔๕๗ มารองรับอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังที่จำเลยอุทธรณ์
 อีกแต่อย่างใด และเมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกประกาศหรือคำสั่งใด
 มาบังคับใช้โดยไม่มีภาระบุให้ประกาศหรือคำสั่งนั้นมีผลในวันอื่นนอกจากวันที่
 ออกประกาศหรือคำสั่งนั้นแล้ว ประกาศหรือคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

/ ก็ย่อมมีผล

(๓๑ พ.)

- ๑๑ -

ก็ย่อมมีผลบังคับใช้นับแต่วันประกาศหรือสั่งโดยไม่จำเป็นต้องมีการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก่อนตามที่จำเลยยกขึ้นอุทธรณ์ ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่อง การห้ามการชุมนุมทางการเมืองมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายโดยชอบแล้วนั้น จึงชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

จำเลยอุทธรณ์ในประการที่สามว่า พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดนิยามการชุมนุมสาธารณะในมาตรา ๔ ไม่มีข้อห้ามมิให้มั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไป อันเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเป็นคุณแก่จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง ทำให้การกระทำของจำเลยซึ่งเป็นการชุมนุมสาธารณะตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ไม่เป็นความผิดตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมืองอีกต่อไป เห็นว่า พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ระบุเหตุผลในการประกาศใช้ไว้ในตอนท้ายของพระราชบัญญัติว่า เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุม

/ สาธารณะ

(๓๑ พ.)

- ๑๒ -

สาธารณะให้ชัดเจนและโดยสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง
 และสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไป
 ด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัย
 สาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน
 หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและ
 เสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นเท่านั้น ทั้งตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง
 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ที่ประสงค์จะจัดการชุมนุม
 สาธารณะ ต้องแจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง
 อีกด้วย มิใช่ว่าถ้าเป็นการชุมนุมสาธารณะแล้วผู้ที่ประสงค์จะชุมนุมจะสามารถทำการ
 ชุมนุมได้โดยทันที นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวก็นับว่ามีบทบัญญัติในมาตราใด
 บัญญัติว่าการมั่วสุม หรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไป
 ไม่เป็นความผิดตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗
 เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมืองอีกต่อไปดังที่จำเลยอุทธรณ์แต่อย่างใด จำเลยจึงไม่พ้น
 จากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง อุทธรณ์

/ ของจำเลย

(๓๑ พ.)

- ๑๓ -

ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

จำเลยอุทธรณ์ในประการที่สี่ว่า การไปชุมนุมและแสดงความไม่เห็นด้วยต่อการรัฐประหารของจำเลยเป็นไปโดยสงบปราศจากอาวุธ ไม่ใช่การมั่วสุมโดยมีเจตนาก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมืองตามพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๑๑ ได้รับการรับรองเสรีภาพในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ เป็นการกระทำการต่อต้านโดยสันติวิธีต่อการทำรัฐประหารและโดยสุจริตใจในฐานะพลเมืองที่มีหน้าที่พิทักษ์รักษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ และเป็นการใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก และการชุมนุมโดยสงบอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตย ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีในการปฏิบัติตาม การกระทำของจำเลยจึงไม่เข้าองค์ประกอบเป็นความผิดตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมือง เห็นว่า การกระทำที่จะถือว่าเป็นความผิดตามประกาศคณะรักษาความสงบ

/ แห่งชาติ

(๓๑ พ.)

- ๑๔ -

แห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมืองอันเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับได้
 ตามที่วินิจฉัยมาดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้น กำหนดข้อห้ามกระทำการไว้สองลักษณะ
 กล่าวคือ ห้ามมิให้มั่วสุม ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไปกรณีหนึ่ง และห้าม
 ชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไปอีกกรณีหนึ่ง เมื่อคดีนี้
 ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้จากทั้งพยานหลักฐานของโจทก์และจำเลยที่นำสืบรับกัน
 แล้วว่า เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ก่อนเกิดเหตุจำเลยรับทราบข่าวจากการ
 ส่งต่อข้อความทางเฟซบุ๊กว่าจะมีการรวมตัวกันชุมนุมที่บริเวณหน้าหอศิลปวัฒนธรรม
 แห่งกรุงเทพมหานครที่เกิดเหตุเพื่อแสดงความไม่เห็นด้วยกับการเข้าควบคุมอำนาจ
 การปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และในวันเวลาและสถานที่
 เกิดเหตุตามฟ้องจำเลยเข้าร่วมการชุมนุมที่มีผู้ชุมนุมเกินกว่า ๑๐ คน โดยจำเลย
 นำกระดาษที่เตรียมไว้มีข้อความว่า “ไม่ยอมรับอำนาจเถื่อน” ชูประท้วงไม่เห็นด้วย
 กับการทำรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติจนถูกเจ้าหน้าที่ทหาร
 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยควบคุมตัวตามสำเนาบันทึกการควบคุมตัว
 เอกสารหมาย จ.๔ ซึ่งการชุมนุมต่อต้านการรัฐประหารที่มีความหมายถึงการใช้กำลัง

/ ยึดอำนาจ

(๓๑ พ.)

- ๑๕ -

ยึดอำนาจและเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในการปกครองประเทศอันมีนัยเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองโดยตรงแล้ว การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงถือเป็นการชุมนุมทางการเมืองที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไป ที่คณะกรรมการความสงบแห่งชาติออกประกาศห้ามไว้ เข้าลักษณะเป็นความผิดกรณีหนึ่งตามที่ประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมืองกำหนดนั้นแล้ว แม้ไม่ใช่มั่วสุมโดยมีเจตนาก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมืองตามพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๑๑ ดังที่จำเลยอุทธรณ์ก็ตาม และแม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ ได้บัญญัติรับรองเสรีภาพในการชุมนุมตามที่จำเลยอุทธรณ์กล่าวอ้างเพื่อยกเว้นความผิดของตนไว้ แต่ในมาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่จำเลยยกขึ้นกล่าวอ้างนั้นเองก็ยังได้บัญญัติรับรองประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งของหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติที่ได้ประกาศหรือสั่งในระหว่างวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จนถึงวันที่คณะรัฐมนตรีเข้ารับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าประกาศหรือสั่งให้มีผลบังคับในทางรัฐธรรมนูญ

/ ในทางนิติบัญญัติ

(๓๑ พ.)

- ๑๖ -

ในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ ให้ประกาศหรือคำสั่ง ตลอดจน
 การปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งนั้น ไม่ว่าจะกระทำก่อนหรือหลังวันที่รัฐธรรมนูญนี้
 ใช้บังคับ เป็นประกาศหรือคำสั่งหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วย
 รัฐธรรมนูญและเป็นที่สุด และให้ประกาศหรือคำสั่งดังกล่าวที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ใน
 วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ
 มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกอีกด้วย นอกจากนี้
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๙ ก็ยังบัญญัติ
 รับรองไว้อีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗
 เรื่องห้ามการชุมนุมทางการเมืองย่อมได้รับการรับรองให้มีผลบังคับใช้ต่อไปตาม
 บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว การที่จำเลยอ้างหลักการของบทบัญญัติที่บัญญัติ
 รับรองสิทธิไว้ในรัฐธรรมนูญเพียงมาตราใดมาตราหนึ่งโดยไม่พิจารณาหลักการที่
 เกี่ยวเนื่องในมาตราอื่น ๆ ด้วยจึงไม่ถูกต้อง ประกอบกับการอ้างสิทธิในการต่อต้าน
 โดยสันติวิธีต่อการทำรัฐประหารและโดยสุจริตใจในฐานะพลเมืองที่มีหน้าที่พิทักษ์
 รักษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

/ พุทธศักราช ๒๕๕๐

(๓๑ พ.)

- ๑๗ -

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ ของจำเลยนั้น ก็ปรากฏข้อเท็จจริงว่า
 ในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ที่มีการทำรัฐประหารนั้น คณะรักษาความสงบแห่งชาติ
 ก็ได้ออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕/๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุด
 ชั่วคราวของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ เรื่อง
 การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีผลให้รัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ ย่อมถูกยกเลิก
 ไม่มีผลบังคับเป็นกฎหมายแล้ว จำเลยจึงไม่อาจยกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ ขึ้นกล่าวอ้างได้อีกต่อไป สำหรับกติกา
 ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี
 และมีพันธกรณีในการปฏิบัติตามในเรื่องการรับรองสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
 การแสดงออก และการชุมนุมโดยสงบตามที่จำเลยยกขึ้นอ้างมาในอุทธรณ์นั้น ในข้อ
 ๑๙ และ ๒๑ ก็กำหนดให้รัฐภาคีสามารถตรากฎหมายจำกัดการใช้สิทธิดังกล่าวนั้นได้
 เท่าที่จำเป็นต่อการเคารพในสิทธิหรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น การรักษาความมั่นคง
 ของชาติ หรือความสงบเรียบร้อย หรือการสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน

/ และสำหรับ

(๓๑ พ.)

- ๑๘ -

และสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ หรือความ
 ปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชนหรือ
 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น เมื่อสถานการณ์ของประเทศไทย
 ก่อนคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเข้าทำการรัฐประหารนั้น อยู่ในสภาพที่ไม่มี
 ความสงบเรียบร้อยตามที่ได้วินิจฉัยมาดังกล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งเข้าเงื่อนไขตามข้อยกเว้น
 ดังกล่าว จึงนับว่ามีความจำเป็นที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะได้ออกประกาศ
 อันถือเป็นกฎหมายมาจำกัดสิทธิในการชุมนุมทางการเมือง เพื่อให้สถานการณ์
 ของบ้านเมืองกลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วได้ ดังนั้น การกระทำของจำเลยจึงเข้า
 องค์ประกอบเป็นความผิดตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗
 เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมืองตามที่ศาลชั้นต้นพิพากษามานั้นแล้ว อุทธรณ์ของจำเลย
 ข้อนี้อฟังไม่ขึ้น ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า ร้อยโทไพโรจน์ สรรเสริญ เจ้าหน้าที่ทหาร
 พยายามใจทักไม่ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ที่เกิดเหตุ และไม่ใช่เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมตัวจำเลย
 คำเบิกความพยายามใจทักปากนี้จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังว่าจำเลยกระทำความผิดฐานนี้นั้น
 เห็นว่า คดีนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้จากทั้งพยานหลักฐานของโจทก์และจำเลย

/ ที่นำสืบ

(๓๑ พ.)

- ๑๙ -

ที่นำสืบรับกันแล้วดังกล่าว คดีจึงไม่มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า จำเลยได้กระทำการ ตามที่โจทก์กล่าวหาตามฟ้องในความผิดฐานนี้หรือไม่อีกต่อไป โดยคงมีปัญหาที่ต้อง วินิจฉัยในชั้นนี้แต่เพียงว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานนี้ตามคำพิพากษา ศาลชั้นต้นหรือไม่เท่านั้น ดังนั้น ปัญหาที่ว่า คำเบิกความของร้อยโทไพโรจน์พยานโจทก์ มีน้ำหนักให้รับฟังหรือไม่ จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรที่ศาลอุทธรณ์จะต้องวินิจฉัย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ประกอบ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔

จำเลยอุทธรณ์ในประการสุดท้ายว่า ข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐาน ที่โจทก์นำสืบรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยมีพฤติกรรมปลุกเร้าผู้ชุมนุมให้ฮึกเหิม โห่ร้องตำท้อ ชูป้ายต่อต้านการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และเดินเข้า ประจันหน้ากับเจ้าหน้าที่ที่รักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณที่เกิดเหตุ การกระทำ ของจำเลยจึงไม่เป็นการมั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไปกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น เห็นว่า คดีนี้ ข้อเท็จจริง

/ รับฟังเป็นยุติว่า

(๓๑ พ.)

- ๒๑ -

พยานหลักฐานได้ยินเสียงจำเลยพูดเพียงว่า “เขาจับผมเพียงแค่กระดาดแผ่นเดียว”
 ไม่มีเหตุการณ์ที่จำเลยปราศรัยต่อผู้ชุมนุม ไม่มีเหตุการณ์รุนแรง และไม่มีการชุมนุม
 ต่อสู้กัน ทั้งตามภาพเหตุการณ์ในคลิปวิดีโอวัตถุพยานหมาย วจ.๑ และ วจ.๒
 ก็ไม่ปรากฏพฤติการณ์ของจำเลยในลักษณะเป็นการมั่วสุมหรือกระทำการหนึ่งอย่างใด
 อื่น ๆ นอกเหนือไปจากที่ร้อยโทพีรพันธ์เบิกความดังกล่าว ประกอบกับคำเบิกความ
 ของร้อยโทพีรพันธ์เกี่ยวกับพฤติการณ์ของจำเลยยังมีลักษณะทำนองเป็นการสันนิษฐาน
 หรือการแสดงความเห็นของพยานเอาเองอีกด้วย ดังนี้ พยานหลักฐานของโจทก์ที่นำสืบมา
 จึงยังไม่มีน้ำหนักมั่นคงเพียงพอให้รับว่า จำเลยกระทำการเข้าประจันหน้ากับเจ้าหน้าที่
 ทหารและเป็นผู้นำใช้คำพูดปลุกเร้าผู้ร่วมชุมนุมให้อีกเหิมต่อต้านการรัฐประหารของ
 คณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง การกระทำของ
 จำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานมั่วสุมกันกระทำการหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้น
 ในบ้านเมืองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ วรรคแรกตามฟ้อง ที่ศาลชั้นต้น
 พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานนี้มาด้วยนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลอุทธรณ์
 อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังขึ้น และเมื่อการกระทำของจำเลยเป็นเพียงความผิดฐาน

/ ฝ่ายยื่นข้อห้าม

(๓๑ พ.)

- ๒๒ -

ฝ่าฝืนข้อห้ามการชุมนุมทางการเมืองตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๗ ที่มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๑๒ ในภายหลัง ระวังอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งนับเป็นโทษที่ไม่สูงมากนัก ไม่ถือเป็นความผิดร้ายแรง ประกอบกับจำเลยกระทำความผิดในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์รัฐประหาร เปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศจากระบอบประชาธิปไตยซึ่งจำเลยมีความเลื่อมใส มาเป็นระบอบแห่งการรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เพียงวันเดียว ซึ่งยังอยู่ในช่วงเวลาที่อาจมีผู้คนบางส่วนดังเช่น จำเลยออกมาแสดงความไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารได้ และจำเลยเข้าร่วมการชุมนุม โดยสงบ ไม่มีการใช้กำลังรุนแรงก่อให้เกิดความวุ่นวายหรือความเสียหายใด ๆ ต่อผู้อื่น ทั้งเมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเข้าควบคุมตัว จำเลยก็ไม่ได้ต่อต้านขัดขวางหรือขัดขืนไม่ยินยอม ให้ควบคุม พฤติการณ์แห่งคดีของจำเลยนับว่าไม่ร้ายแรง ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจ กำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลยโดยวางโทษจำคุกมาด้วยนั้น ศาลอุทธรณ์เห็นว่าเป็นการ

/ ใช้ดุลพินิจ

○ (๓๑ พ.)

- ๒๓ -

ใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษที่หนักเกินไป จึงเห็นสมควรแก้ไขเสียใหม่ให้เหมาะสม
แก่พฤติการณ์แห่งรูปคดีโดยกำหนดให้ลงโทษปรับจำเลยสถานเดียวเท่านั้น

พิพากษาแก่เป็นว่า ไม่ลงโทษจำคุกจำเลย และให้ยกฟ้องโจทก์

ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ วรรคแรกเสียด้วย นอกจากนี้แก้
ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น.

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล

นายอนันต์ เสนคุ้ม

นางกันยารัตน์ ดำรงรัตน์

